

ВІСНИК

АСОЦІАЦІЇ ВИПУСКНИКІВ

НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

www.alumni.nulau.org

У НОМЕРІ:

ІНТЕРВ'Ю

НОВИНИ АСОЦІАЦІЇ

ЗУСТРІЧІ ВИПУСКНИКІВ

КОНКУРС СТАЖУВАННЯ
ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

ПЕРШЕ ЮРИДИЧНЕ РАДІО
УНІВЕРСИТЕТУ «LAWYERS FM»

ТРИБУНА ПРАКТИКА

ПАРТНЕРСТВО

ТЕМА НОМЕРА:

210-РІЧЧЯ УНІВЕРСИТЕТУ

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО» –**

**неприбуткова всеукраїнська громадська організація,
яка на добровільних засадах об'єднує випускників
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого задля співпраці
та координації зусиль для досягнення мети.**

**Метою діяльності Громадської організації
є сприяння зміцненню зв'язків між випускниками,
студентами та науково-педагогічним складом,
всебічному їх розвитку, а також реалізація творчого,
наукового, спортивного потенціалу, координація, допомога
і сприяння в освітньому процесі та працевлаштуванні, задоволення й захист законних соціальних, економічних, творчих
та інших спільних інтересів своїх членів.**

*Більш детальну інформацію
про ГО «Всеукраїнська асоціація випускників
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого»
та умови вступу до Асоціації ви можете отримати*

за тел. 097 481-72-83

або надіславши листа на електронну адресу:

e-mail: alumni@nulai.org

Місцезнаходження Громадської організації:

Україна, 61024, м. Харків, вул. Пушкінська 77, кім. 116

ІНТЕРВ'Ю

- Інтерв'ю В.Я. Тація 4
 Історія Університету 10

НОВИНИ АСОЦІАЦІЇ

- 14

ЗУСТРІЧІ ВИПУСКНИКІВ

- Зустріч через півстоліття 19
 Зустрічі випускників
 у 2014 році 21

**КОНКУРС СТАЖУВАННЯ
ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ**

- 22

**ПЕРШЕ ЮРИДИЧНЕ РАДІО
УНІВЕРСИТЕТУ «LAWYERS FM»**

- 23

ТРИБУНА ПРАКТИКА

- С.Л. Шаренко 26
 В.І. Кононенко 28

ПАРТНЕРСТВО

- 30

Шановні читачі!

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого є провідним державним вищим навчальним закладом України, який міцно утримує лідерські позиції у галузі юридичної освіти.

За минулі десятиліття вузом виховано не одне покоління правників, якими пишається наша держава. Наші випускники успішно працюють на високих державних посадах, у судах, прокуратурі, міліції, інших органах охорони правопорядку, у господарських структурах та інших сферах юридичної практики не тільки в Україні, а й у багатьох країнах світу. Ми уважно стежимо за досягненнями наших випускників по всьому світу, щиро радіємо їх успіхам.

Протягом 10 років ми аналізували досвід провідних іноземних університетів, тенденції яких спрямовані на організацію взаємовідносин та підтримку зв'язків з випускниками Університету. Саме це стало основою для створення Асоціації випускників Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Це є неодмінно великим привілеєм для Університету, бо випускники служать чудовим прикладом для майбутнього покоління юристів. Хочу побажати випускникам різних років і надалі зберігати нерозривність зв'язків з Університетом, підтримувати, зміцнювати і примножувати традиції і досягнення нашої Alma mater.

*Голова Асоціації випускників
Національного
юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
В.І. КОНОНЕНКО*

Головний редактор
Віктор Іванович КОНОНЕНКО
 Відповідальний секретар
Артур Олександрович БУЛГАКОВ
 Редакційна колегія:
Юрій Григорович БАРАБАШ
Юрій Васильович БАУЛІН
Олександр Миколайович НОВАК
Микола Ілліч ТІТОВ
Анатолій Григорович КОСОЛАПОВ
Михайло Григорович ІСАКОВ
Олександр Васильович КАДЕНКО
Ольга Олександрівна НАНАРОВА
Віктор Анатолійович ПРУДНИКОВ
 Адреса редакції:
 61024, м. Харків, вул. Пушкінська, 77, кім. 116
 тел. 057 704-92-50
 Свідоцтво про державну реєстрацію
 друкованого засобу масової інформації КВ № 19723-9523Р
 Наклад 500 прим.

ІНТЕРВ'Ю В. Я. ТАЦІЯ

Ми сподіваємося і ми впевнені, що це інтерв'ю буде цікавим не тільки нашим студентам та випускникам, а й усій юридичній спільноті України. Тому, з Вашого дозволу, перше запитання. Ваша юридична кар'єра розпочалась у Полтавській обласній прокуратурі, а вже потім пов'язана з юридичною наукою. Як Ви вважаєте, можна стати хорошим науковцем без практичного досвіду і наскільки є взаємозамінними теорія та практика в юриспруденції?

Дійсно, було саме так. Після закінчення вузу мені пропонували залишитися в інституті, тоді ще Харківському юридичному, але, враховуючи деякі обставини, тим паче тоді ще не було аспірантури, а також сімейні складнощі, я вирішив їхати працювати. Тоді вже на четвертому курсі, коли я проходив практику, в мене склалися добрі стосунки з працівниками районної прокуратури Полтавського сільського району.

Прокурор довіряв мені і поставив питання перед керівництвом обласної прокуратури, щоб мене тимчасово призначили виконувачем обов'язків слідчого. Тобто ще будучи студентом п'ятого курсу працював у прокуратурі Полтавського району слідчим. А вже після розподілу мене перевели на посаду помічника прокурора, на якій пропрацював більше року, а вже потім – на посаді прокурора відділу з нагляду за дотриманням законності в судах. У роботі все виходило добре, як, на жаль, буває не завжди, мене добре прийняли в колективі. Я працював нарівні з досвідченими юристами, багато чого навчився в них.

Я вважаю, що мені дуже пощастило, бо практичні працівники були мною задоволені і, незважаючи на мій вік, ставилися з повагою. Вони були гарними вчителями, тому я швидко опанував цю роботу. Оскільки я займався і науковою роботою, зокрема, кримінальним правом, криміналістикою, викладачі мене добре знали. У цей час проходила одна з науково-практичних конференцій (тоді існувала чудова практика – запрошувати провідних вчених нашого вузу для спільного проведення деяких заходів). На ній я виступив із науково-практичною доповіддю. У конференції брав участь професор Бажанов, представник нашої кафедри. Після моєї доповіді, під час перерви, він підійшов до мене і сказав: «Василь, час настав, пора вже вступати до аспірантури». Він погодив це рішення із завідувачем кафедри, були вступні іспити, претендентів, безумовно, тоді було багато, а місць в аспірантурі дуже мало, але я витримав це випробування і був зарахований. Було дуже важко йти з прокуратури, мабуть, не було в історії такого випадку, коли прокурор області, котрий дуже добре до мене ставився, був категорично проти. Він хотів, щоб я залишився, бо звільнилась посада начальника управління, на той час відділу з нагляду за розглядом кримінальних справ у судах. Але я вже дав зобов'язання перед кафедрою, перед керівництвом вузу, тому я наполягав, щоб мене відпустили. Я пройшов дуже тяжкий шлях випробувань для того, щоб тільки відпустили, і зрештою зі мною погодилися і я поїхав вступати до аспірантури, склав вступні іспити. Все далі йшло

нормально, проходив звичайний процес роботи в аспірантурі. Жили ми в гуртожитку, який ми з однокурсниками, до речі, будували ще коли був студентом, бо брав участь у будівництві.

Так я розпочав наукову діяльність. Моїм керівником був Сташис Володимир Володимирович, безумовно, талановитий організатор вищої науки, академік, який, на жаль, уже пішов із життя. Робота з ним була дуже плідною і наполегливою. Це була дуже вимоглива людина. Всі, хто пройшов його школу, стали гарними науковцями і викладачами, що дуже важливо. Тому, коли керівник прагне того, щоб менше завантажувати своїх учнів, з них незавжди виходить викладач, керівник у майбутньому. Я пройшов повноцінну, вимогливу, напружену аспірантську підготовку, що дало можливість увійти в навчальний процес, науковий колектив. І все життя пов'язане з цим.

Безумовно, це був вибір, я вже був одружений, мав доньку, квартиру отримати не встиг, жив у родичів. Вони, коли я хотів вступати до аспірантури, проходу не давали, аби я тільки б залишився. Але я все-таки обрав для себе такий шлях, було достатньо підтримки дружини, і тому з того моменту я вже постійно працюю в нашому рідному вузі. Я працював викладачем, заступником декана, 14 років – проректором з наукової роботи. І вже після смерті Василя Пилиповича Маслова колектив вузу одногослосно обрав мене ректором. Отже, шлях був досить тривалим.

Ви вже почали відповідати на друге наше запитання. Юрист – це людина з ненормованим робочим графіком, яка віддана своїй справі. Тому як поєднати і знайти баланс між родинним щастям і професійною кар'єрою? Можливо, у Вас є секрет такого успіху?

Я напевно пройшов шлях випробувань щодо цього. На той момент ми вже офіційно стали чоловіком і дружиною. Але наше кохання почалося ще за шкільною партою. Ми вчилися в одній школі, вона перейшла у восьмий, а я – вже в десятій клас. З того моменту і до сьогодні ми йдемо разом по життю. У нас були великі чисті почуття, які залишилися незмінними. Частіше за все саме дружина була ініціатором того, щоб я прийняв остаточне рішення. Я вагався, непросто прийняти таке рішення, яке корінним чином ламає твою долю, життя, тим паче, що є певні перспективи, які були абсолютно очевидними: кар'єрне зростання і матеріальний стан зовсім інший. Але все ж таки дружина мене підтримувала, більше того, вона наполягала і казала, що треба їхати. Я поїхав, дружина з дитиною залишилися в Полтаві. І коли вона вже на другому курсі переїхала до Харкова, ми жили на різних поверхах, вона вже була студенткою нашого вузу. Тоді вуз не міг собі дозволити, щоб аспірант і дружина жили в одній кімнаті. Вона жила на іншому

поверсі, але це не заважало нормальному аспірантсько-студентському життю.

Після закінчення аспірантури я своєчасно захистив дисертацію і почав працювати. Найтяжчий час був не час аспірантури, хоча це поєднано з необхідністю виконувати обов'язки чоловіка, людини, яка зобов'язана турбуватись і більше часу присвячувати дружині, дитині. Це були часи роботи в прокуратурі, особливо на посаді слідчого і помічника. Справа в тім, що тоді підслідність усіх справ була в прокуратурі, це важко сьогодні уявити, але це дійсно так. Усі події, всі злочини, які скоювалися, на них обов'язково повинен був виїжджати або слідчий, або помічник прокурора. У районі, протяжність якого була 75 кілометрів, у нас був один слідчий, тобто я і один помічник прокурора. Тому, вибачте, не тільки затримувалися, бо 24 години на добу ми були прив'язані до виконання службових обов'язків. Частіше за все траплялися аварії або різні автопригоди, на які треба були терміново виїжджати, тоді коли транспорту не було. Вже пізніше районному прокурору дали «Москвич». Мене виручало те, що коли я працював на заводі, то купив собі мотоцикл, який дозволяв мені пересуватися по всьому району, виїжджати на всі події, пригоди. Досить часто доводилося ночувати на роботі, різні були обставини, але відверто скажу – це не заважало. Усі розуміли, що я займаюся серйозними справами. Мене завжди чекали і завжди була радість, коли я повертався, тому це дійсно непросто. Але коли в родині панує порозуміння, щира, міцна любов, все це дрібниці, порівняно з головною метою. Це мені допомагало протягом усього життя.

Зрозуміло, дякуємо. Нещодавно відбулася зустріч випускників Вашого курсу, це було велике свято, на якому ми мали честь бути присутніми. Тому нам цікаво, які почуття були у Вас у цей день і наскільки важливими є такі зустрічі для Вас та випускників нашої Alma mater?

Я думаю, дуже добре, що такі зустрічі відбуваються. Я не хочу сказати, що ми були ініціаторами цього, адже вони були й до нас. Але з нашого випуску, на мій погляд, ще приблизно із 60-х років, випуски взагалі почали мати інше забарвлення. Вони стали масштабними, не тільки нашого курсу, а й багатьох інших. Вони стали традиційними: як правило, перші зустрічі через 10 років, усім все подобається. Потім кожні 5 років, потім відзначали 50-річчя випуску, так запропонували зустрічатися щороку, бо життя в такі роки вже має певну межу. Для мене особисто це завжди свято. Перш за все тому, що ми всі були друзями на курсі. Нас було небагато, вступило близько двохсот осіб, закінчило – 190, один одного всі добре знали, бо нас пов'язувало студентське братство, хоча ми були різними. Річ у тім, що на нашому курсі студенти були різного віку, молодих було мало, до яких належав і я. Були й ті, що проходили ще дорогами війни, ветерани війни. Ми жили всі разом,

навчалися і при цьому різниця у віці не відчувалася. Може, інколи старші були тим фактором, що впливав на нашу поведінку, на стриманість у спілкуванні. Ми розуміли, що перед нами не тільки студенти, а люди, які пройшли війну, з високими званнями. Серед нас був і підполковник, і майор, деякі з них, до речі, після навчання залишилися працювати в інституті. В цілому, дуже дружний курс був і саме поєднання. Нас усіх об'єднувала праця, особливо колгоспи, куди ми їздили збирати врожай: групами, потоками, з викладачами, наставниками наших груп. Це дійсно була виключна можливість об'єднання. Сьогодні здебільшого студенти гуртуються після занять, щось роблять у гуртожитках, харчуються разом. У нас такої можливості не було, хоча мені на 1-му курсі пощастило. Чоловікам була виділена всього одна кімната на весь курс, тобто на 25 осіб. Ми подивилися, що потребу отримати студентське житло має дуже багато наших колег, після чого вирішили всі ліжка в кімнаті об'єднати в одне. Спали без проходів між ліжками, де помістилося більше 30 хлопців. Безумовно, зручностей у приміщенні не було, кухня одна на першому поверсі, вчитися практично ніде. Але була одна перевага – нас з'єднував з головним корпусом перехід. Тому вночі ми могли піти в підвал, або десь у корпусі традиційно об'єднувалися групою, готувалися до занять або іспитів. І це дійсно була дружна студентська родина. Але найцікавіше те, що ми збагнули з роками – між нами не були жодних протиріч, а тим паче, щоб вони переростали у протистояння або недовіру, бо всі різні. І тут велике значення відіграло те, що поряд були люди, які були іншого віку, мали досвід. З одного боку, ми дивилися на них як на студентів, а з другого – як на своєрідних батьків, котрі могли зробити зауваження, поставити на місце, що було

дуже важливим. Тому коли ми зараз зустрічаємося, я з радістю розповідаю, які зараз умови для студентів, де вони живуть, займаються спортом, харчуються, це викликає дещо інше враження. Я спостерігав під час посвяти студентів 1-го курсу, яка у нас проходила нещодавно, що коли я повертався, то 1-й курс був у залі, їм вручали документи, а батьки стояли в коридорі. Вони підійшли і були в такому захваті, казали, що не вірять, що їхні діти будуть вчитися в таких умовах. Дійсно, багато чого змінилося з того часу, і сьогодні Університет є таким, що ми повинні пишатися. Тому випускники, які приїжджають зараз, згадують, що було раніше і пишаються тим, що було досягнуто. Це однозначно об'єднує покоління випускників. Зараз я навіть не можу назвати прізвище того, хто відступив від заповідей тієї професії, яку він обрав, усі добросовісно працюють. Безумовно, не всі стали великими керівниками. Серед нас були прокурори областей, працівники судового апарату, до речі, серед них і Віктор Іванович Кононенко, з яким ми разом вчилися, голова Асоціації випускників, суддя Верховного Суду України, а також єдиний українець, який мав честь бути обраним до Верховного Суду Радянського Союзу. Це грандіозне надбання, за всі наступні роки такого випадку більше не було. Він дійсно талант.

Багато чудових адвокатів, слідчих працювали, як тоді називали в народному господарстві, тобто незважаючи на таку посаду, що не є головним. Головним є те, що всі вони були віддані своєму вузу, боролися за його честь і славу, тому є всі підстави пишатися кожним із них.

Не випадково наш вуз долучився до створення Асоціації випускників. Це та мрія, яку я давно плакав, але, на жаль, не міг знайти «мотора», людину, яка б не тільки підтримала цю ідею, пропустила

її через серце і розум, яка б віддавала себе для того, щоб пройти складний шлях організаційної роботи щодо створення Асоціації. Тут я дуже вдячний Юрію Григоровичу Барабашу, який з радістю погодився і ця організація почала працювати. Потім ми міркували, кого обрати на посаду Голови Асоціації. Тепер Асоціація проводить величезну роботу. Це важливо перш за все для згуртованості, адже це завжди сила. Об'єднання випускників передусім сприяє підняттю авторитету нашого вузу. Також я не виключаю, що вони з роками будуть підтримувати нас матеріально, хоча я вдячний Асоціації вже сьогодні, адже певний грошовий внесок вона робить і зараз: із приводу книг для студентів, обладнання для аудиторій. Це не так багато, але важливо, бо люди мають бажання робити щось для свого вузу. Причому я розумію, що серед наших випускників я не знаю жодного масштабного підприємця та бізнесмена. Я не знайомий з людьми, які були дуже добре матеріально забезпечені. Вони працювали, виконували свою справу і спільними зусиллями робили все для розвитку Університету. Безумовно, потрібні інші умови, щоб ми відчули можливості наших випускників підтримати вуз законодавство, яке б стимулювало цей процес. Тобто не лише ті, хто обіймає певні посади, має чималу власність у розпорядженні, займається бізнесом, могли б надавати допомогу, а й щоб держава офіційно це підтримувала: шляхом зменшення податків, включених у схему оподаткування, за допомогою інших механізмів, які використовуються у країнах, які на сьогодні більш забезпечені. Тому вони заохочують все, що стосується підтримки ВНЗ.

До речі, це світова практика, бо в багатьох країнах світу – це офіційне джерело забезпечення потреб навчальних закладів. Провідні університети США тільки за рахунок меценатів, як мені відомо, щорічно отримують близько 1–1,2 млрд доларів допомоги. Це фантастичні суми, які я навіть не можу уявити в реальному вигляді. Чи можливо запровадити таку практику в Україні?

Була така спроба. Коли ми мали зовсім іншу економічну ситуацію, то вносились пропозиції. Але постійне економічне погіршення ситуації негативно вплинуло на цю можливість, і, безумовно, сьогодні вже не до цього. Я розумію державу, керівництво, бо зараз ми йти на такі кроки, на жаль, не готові. Треба відновити економіку, стабільне бюджетне наповнення, і тоді до цього ми прийдемо обов'язково, бо у всі складні часи освіта і наука були, є і будуть тією проривною силою, яка дасть можливість державі вийти на інноваційний шлях динамічного розвитку. Тому сьогодні ми пройшли перший етап – організації і становлення. Ми зараз шукаємо шляхи для того, щоб члени Асоціації мали постійний зворотний зв'язок, були поінформовані про те, як працює Університет, що є нового, і які на цей час існують проблеми.

Ми хочемо зробити спеціальне регулярне видання для членів Асоціації, і вже здійснили першу спробу. Також плануємо проводити конференції, зробити найближчим часом програми для випускників, розсилати спеціальні диски. Члени Асоціації на наступній нараді, я думаю, затвердять Гімн Університету, до чого я довго йшов. Ми перебрали багато текстів, музичних творів, які можна було використати. Обов'язково послухаємо те, що вийшло, на засіданні вченої ради, бо важливо, щоб це була не лише моя позиція, а щоб колектив сприймав його як той гімн, який відповідає настроям, відносинам, почуттям любові до їхнього рідного Університету. За це я щиро вдячний нашій Асоціації.

Скажіть, будь-ласка, якою Ви бачите Асоціацію випускників і Університет у майбутньому? Адже вони є невід'ємними частинами одного цілого.

Перш за все, я думаю, вона буде численною. Стане традиційним, що не ми будемо переконувати випускників, а вони самі відчують потребу членства в Асоціації. Для цього потрібні відповідні стимули, але йдеться не про матеріальні. А про ті, коли випускники постійно поінформовані про розвиток правової науки, коли ми зробимо канал зв'язку, або в режимі он-лайн вони зможуть отримати відповідну консультацію. Законодавство постійно змінюється, воно буває настільки складним і недосконалим, коли є протиріччя. Щодня мені приносять пару запитів слідчих, працівників суду, адвокатів, щоб ми дали пояснення тієї чи іншої норми. Тому в першу чергу ми будемо давати таку інформацію нашим випускникам і членам Асоціації. Можливо, це зробимо через Асоціацію, зробимо канал, активну форму спілкування. Колись, можливо, здійсниться моя мрія відкрити власний телевізійний канал, не вузівський, а щоб трансляції відбувалися по нашому регіону або навіть у межах всієї України. Назвати його можна по-різному, а виступати там будуть наші провідні професори, давати роз'яснення, читати лекції, відповідати на запитання про те, що важливо для людей і кожного українця. Бо отримати кваліфіковану консультацію можна не будь-де, крім того це дороге, не всі можуть платити адвокатам. Тому така консультативна, пропагандистська діяльність нашої Асоціації буде дуже корисною. Стосовно нашої Юридичної клінки. Це невелика організація, там задіяний лише один керівник і студентський актив. Але коли я побачив результати, то в режимі он-лайн звернень дуже багато і на сайті бібліотеки, кафедр величезна кількість людей, перш за все які не можуть отримати допомогу в силу різних підстав. Ми не впливаємо на рішення, наші наукові роз'яснення мають рекомендаційний характер. Ми лише звертаємо увагу на певні положення, рішення приймає слідчий чи суддя, адвокат чи прокурор, це вже інша справа. Плюс до цього потрібно думати, яким чином розсилати наші

видання, яких дуже багато, допомагати придбати підручники, необхідно шукати різні форми допомоги. Університет у цьому зацікавлений. Відверто скажу – це наша сила, без сумніву. Авторитет вузу і його рейтинг, популярність залежать швидше не від нас самих, а, як я завжди підкреслюю – від служіння закону і людям наших випускників. Якщо вони чесно та самовіддано виконують свої обов'язки, служать людям і народу, то дійсно скажуть, що це наш випускник. Головне, щоб на прикладі кращих наших випускників молодь вчилась, як треба служити і де орієнтири, перш за все на людину і закон, бо держава та закон – для людей, для того ми були виховані так, як диктує закон. Усі повинні його дотримуватися. Якщо він поганий, то він взагалі не повинен існувати, але якщо є лише проблема, то необхідно його змінювати. Колись я почув від дуже високого посадовця, що наша Конституція застаріла, вже можна на неї не дивитися, це було в часи, коли ми створювали Конституційну Асамблею, тоді я у своєму висновку сказав: «Давайте не помилятися, Конституція це основа держави і доки вона існує, то для нас – свята». Тому коли вона стане краще і набуде чинності, прийде на зміну старій, тоді ми будемо славити і дотримуватися нової Конституції. На цьому треба виховувати і юристів, і населення нашої держави. Бо Конституція і закони – це ті важелі, на яких будується демократичне правове суспільство.

Дякуємо. Хотілось би також поговорити про те, що цього року наш вуз святкуватиме великий ювілей і протягом багатьох років він є кращим ВНЗ, згідно з багатьма рейтингами. Що дозволило досягти таких вражаючих результатів?

Я хотів би сказати, що 210 років – це термін поважний. Це термін, коли в невеликих обсягах, малими колективами створювалась правова наука на українській землі. Формувалися наукові школи, передавалися традиції. Краще із того, що було в поколіннях до нас, накопичувалося, а наше й наступні – продовжили це. Тому дуже важливо, щоб ми всі усвідомили, що не ми тут переможці, а переможці ті, хто працював до нас. Ми мали базу, вони нам передали знання, для того, щоб ми продовжили добрі справи. Тому я ніколи не даю оцінку якимось останнім десятиліттям, без того, щоб не сказати слова вдячності своїм попередникам.

Тому, дійсно, 210 років пройшло зі створення нашого Університету, започаткування розвитку юридичної науки на Харківщині, витоки якої сягають Імператорського Харківського університету, який був створений у складі перших трьох факультетів: медичного, педагогічного та морально-політичних наук, з якого пішла підготовка юристів з перших днів. Процеси розвитку були досить повільними, мабуть, не було потреби в тому, щоб юристи

відігравали певну роль у державі й суспільстві. Це покривалося в період до Жовтневої революції, а також перші десятиліття потому, але не будемо згадувати цього, це тема окремої розмови. Та серед тих, хто був до нас, багато видатних вчених: тих, хто виріс на українській землі, і тих, котрих за традицією запрошували з інших держав, зокрема з Німеччини, бо наше право будувалося на базі романо-германської правової системи. Багато хто став відомим уже в післяреволюційні роки, серед них професори С. І. Вільнянський, М. Й. Бару, В. С. Трахтеров та ін. Вони отримали чудову освіту за кордоном, у нашій країні, вони були вчителями для всіх нас.

Дуже серйозною хвилиною поповнення була повоєнна. Повернувся з евакуації наш вуз, який був переведений до Ташкента, там була і наша професура, яка переїхала до звільненого Харкова в 1943 р. Але велика хвиля була при наповненні вузу аспірантами, котрі прийшли після його закінчення, проявивши себе як чудові студенти. До цієї хвилі слід віднести Маслова Василя Пилиповича, Сташиса Володимира Володимировича, Лазо Івана Афанасійовича. Це дійсно ті люди, які відродили наш вуз після війни, бо на його місці були руїни, вони започаткували повністю нову технологію навчання, зробили чимало для розвитку матеріальної бази. Тобто фундамент, коли я став проректором, був досить міцним і вуз тоді займав провідні позиції. Адже найбільші вузи на весь Радянський Союз – це Харківський, Саратовський та Свердловський. Була тоді Московська юридична академія із заочною формою навчання, Московський та Ленінградський юридичні факультети, тепер Петербурзький, Київський, Львівський університети, пізніше відкрили Одеський, тобто була невелика кількість юридичних ВУЗів, то була концентрація шкіл. Але факультети не могли, безумовно, рівнятися з цими трьома вузами, де було багато видатних вчених, які готували студентів у більших масштабах. Для цього потрібна була база. Для вузу головне – якість підготовки фахівців, для чого потрібні висококваліфіковані спеціалісти, вчені, які обізнані на практиці. І в перші роки людьми, які прийшли до нас, були ті, хто отримав виробничу практику, тому що поєднання науки з практикою – це локомотив руху, без цього неможливо.

Ми й сьогодні прагнемо залучати до нашої викладацької діяльності практичних працівників, які пропрацювали багато років на певних посадах. До речі, не всі знають, що у нас працює до 10 різних генералів: МВД, прокуратури, СБУ, які після виходу на пенсію стали чудовими викладачами, професорами, кандидатами, доцентами. Вони принесли із собою величезну практику, накопичену десятиліттями.

Але, безумовно, останній великий прорив був уже коли ми стали незалежною державою. У той час я уже працював ректором, був сповнений великих надій і планів, і коли мене обрали на першому зібранні – я визначив програму розвитку, причому відчував, що час буде швидкоплинним і конкуренція на цьому полі буде досить великою. Ми можемо бути провідним Університетом тільки за умови постійного руху. Якщо вуз зупиняється у своєму розвитку, він не стоїть на місці, а йде назад. Ми повинні ставати кращими і рухатись у всіх напрямках. Це перше, а по-друге, я отримав згоду колективу, що всі фінансові можливості вузу (а тоді ще бюджетного фінансування не було, власного фінансування), все, що ми заробляємо, повинно йти на розвиток вищого навчального закладу. Тоді пішов серйозний розвиток матеріальної бази. За ці 27 років вона збільшилася практично у 7 разів, у світовій практиці я не знаю такого прориву. Причому це відбулося в ті роки, коли Україні дійсно було дуже важко, але ректорат послідовно йшов із колективом тим шляхом, що треба розвиватись. І ви уявляєте, як це збільшити те, що було за 200 років, і порівняно за 20 років у 7 разів. Це був прорив на найбільш високому та якісному рівні. Сучасні гуртожитки, сучасні навчальні корпуси, професійний студентський театр, якому немає рівних у світі, його відповідне наповнення, спортивні зали та інші величезні можливості. Таким чином, для студентів сьогодні, так само як і для викладачів і співробітників, створено ідеальні умови для праці та навчання. Безумовно, через 100 років вони будуть кращими, можливо, навіть через 20. Я всім казав, і не припиняю повторювати, що я був у провідних вузах світу, в чомусь вони кращі, багатші, але комплексно, з наповненням, зі станом духовності, естетикою – я краще за них не бачив. Те, що нас визнають, це одна справа, але важливіше, щоб ми відчули і усвідомили самі, що ми кращі. Рівень викладання ми маємо високий, наші студенти конкурентоздатні на будь-якому ринку праці, і за кордоном, і в Україні. У нас створені найкращі умови як для роботи, так і для побуту. Сьогодні створено умови для відпочинку викладачів, чого ніколи не було. Коли я став ректором, то ми раділи, що спільними зусиллями організували відпочинок 27 особам влітку.

Цього року ми, на жаль, втратили Крим, у тому числі й чудову базу відпочинку, що я сподіваюся тимчасово, навіть упевнений у цьому. Але минулого року на наших базах відпочило близько тисячі осіб, а цього – майже 500, що теж немало, зокрема, у «Березовому гаю» та на інших базах. Також у Крим їздили близько 10 осіб, коли показник за минулий рік був 500. Тому і викладачі, і студенти мають змогу відпочити.

Студенти поселені у гуртожитках із суперсучасними умовами. Коли я спостерігав за приїздом експертів,

що проводили незалежне тестування і поселяли дітей разом із батьками з Донецької і Луганської областей безкоштовно, на що я дав згоду, вони були шоковані умовами, в яких будуть жити й навчатися діти. Це чудово, тут є і наука, і освіта, і нормальне харчування, багато їдалень, спортивна база. Хочу сказати, що тільки цього року спортсмени нашого вузу, я вже не кажу про загальнооздоровчу функцію, навчилися берегти здоров'я змолоду, мати високу фізичну культуру і думати про здоров'я свого оточення.

Крім того, ми займаємося професійним спортом в міру сил та можливостей. За минулий навчальний рік ми отримали 350 медалей на чемпіонатах України, Європи і світу, я не знаю іншого вузу з такими результатами. Коли я проводив прес-конференцію, в мене запитали, скільки ми маємо спортивних споруд, залів, і я чомусь відразу подумав, що не менше 20. Потім порахував і зрозумів, що понад 30. Я сказав керівнику спортклубу, що ми ще перерахуємо, а він відповів: «Василію Яковичу, Ви помилилися – маємо 50, навіть 52 споруди». У нас є 3 стадіони: у Харкові, Березівці, Полтаві, 3 басейни, 3 спортивних комплекси, всі гуртожитки зі спортивними залами, майданчиками, зокрема, на Студентській, 4 та Пушкінській, 106, взагалі без обмежень спортивні можливості. Це також для того, щоб у студентів було повноцінне життя. Ми, до речі, побудували перший у повоєнні роки будинок для професорів Університету. Це не випадково, бо коли я був ще студентом, побував за запрошенням у професорів по вулиці Артема. Там був будинок, побудований для професорів Харківщини ще 1932 р., стоїть він і сьогодні. І я подумав, невже ми не можемо зробити так, щоб професори жили в нормальних умовах. Тоді я прийняв рішення побудувати спільними зусиллями десятиповерховий будинок.

Ми розробили систему перерозподілу житла. Тому що коли професор переїздив до нового житла, він віддавав свою квартиру колективу, доцент поселявся в краще помешкання – старе віддавали іншим. У мене десь навіть днів 10–15 не було жодної людини в черзі, від чого я був щасливий, мов дитина. На жаль, сьогодні ця проблема загострилася, але ми її вирішуємо, щоправда, не такими темпами.

Тобто все це дає можливість для того, щоб у комплексі люди розуміли, що це дійсно кращий вуз. Тому всі рейтинги і найголовніше оцінка роботодавців, визначають наш Університет кращим, бо найкраще працюють наші випускники.

Повертаючись до цієї ідеї, яку я озвучував напочатку, завжди під час зустрічі з випускниками я особисто починаю з того, що кажу їм слова вдячності. Тому спасибі вам, дорогі, за те, що прапор Університету несете вірно, своїми справами, служінням народу та державі, прославляєте добрі діла нашого колективу.

*Дуже Вам дякуємо,
а також пишаємося нашими випускниками.*

ІСТОРІЯ УНІВЕРСИТЕТУ

Витоки вищої юридичної освіти у Харкові, де розташований один із провідних юридичних вузів країни – Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого – пов'язані з юридичним факультетом («Отделение нравственных и политических наук») Імператорського Харківського університету, який почав свою діяльність відповідно до підписаної імператором Олександром I 5 (18) листопада 1804 р. «Утвердительной грамоты Харьковского Императорского Университета». Першим деканом цього факультету був відомий ліберальний учений-юрист професор Йоганн Шад, запрошений у Харків з Ієнського університету за рекомендацією І. В. Гете.

За більш ніж столітній період свого існування юридичний факультет Харківського університету пройшов довгий шлях, зміцнювався і розвивався, росла чисельність його викладачів і студентів.

У перші роки діяльності відділення моральних і політичних наук у його складі працювали тільки чотири викладачі: росіянин І. Ф. Тимківський – перший штатний професор юридичного факультету і три німці. У подальшому кількісний склад викладачів, що працювали на юридичному факультеті, збільшувався.

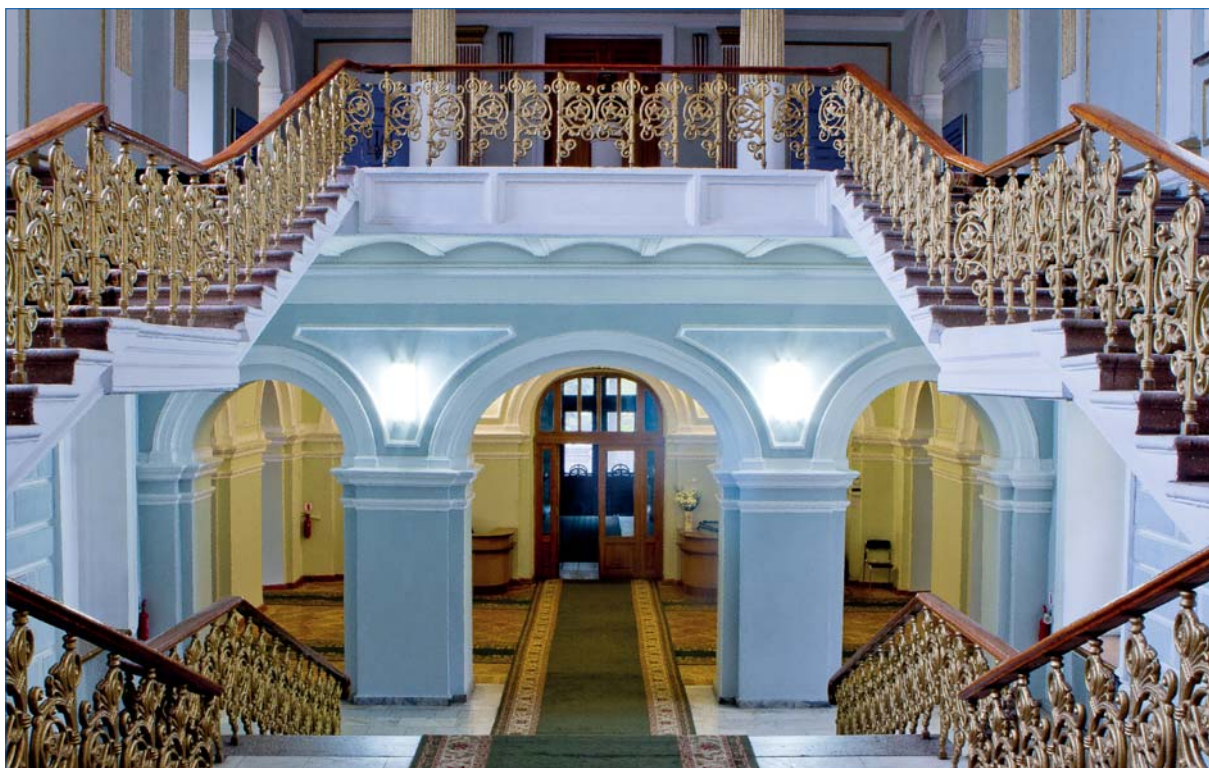
У 1920 р. було створено правовий факультет Інституту народного господарства, який 23 липня 1930 р. було реорганізовано в Харківський інститут права і радянського будівництва, що відповідало його стану як вищого юридичного навчального закладу. У червні 1933 р. останній перейменовано на Всеукраїнський комуністичний інститут радянського будівництва і права. 1 липня 1937 р. він отримав назву «Харківський юридичний інститут». У 1930–1937 рр. в ньому існували: підготовче

відділення з денною й вечірньою формами навчання, факультет радянського будівництва, правовий (судовий), господарсько-правовий (скасовано в 1933 р.), міжнародний (скасовано в 1933 р.) факультети і заочне відділення. Інститут займався підготовкою юристів широкого профілю для роботи в судах, прокурорських і слідчих органах, адвокатурі, нотаріаті тощо.

До професорсько-викладацького складу в цей період входили знані фахівці в галузі правознавства, досвідчені науковці й педагоги, які зробили вагомий внесок у подальший розвиток Інституту. Це такі професори, як Р. М. Бабун, К. О. Берновський, М. М. Бокаріус, Г. І. Волков, С. Й. Вільнянський, М. В. Гордон, М. М. Гродзинський, М. М. Ємінник, С. М. Канарський, В. Л. Кобалевський, В. М. Корецький, С. Н. Ландкоф, С. Є. Сабінін, А. С. Семенова, Я. О. Соколін, О. І. Строев, Ф. М. Цареградський, С. Л. Фукс.

Створення Харківського юридичного інституту дало можливість поліпшити підготовку юристів і проведення наукових досліджень. Для систематичної підготовки молодих наукових і викладацьких кадрів при Інституті було організовано аспірантуру.

Поряд із викладацькою роботою і підготовкою наукових кадрів, вчені вузу здійснювали різнобічну науково-дослідницьку роботу, надавали значну допомогу законодавчим, судовим і правоохоронним органам УРСР, брали активну участь у другій кодифікації права України наприкінці 50-х – на початку 60-х років. Багато науковців Інституту ввійшли до складу робочих груп з розробки Цивільного, Цивільного процесуального, Кримінального, Кримінально-процесуального кодексів, Кодексу законів про шлюб, сім'ю і опіку, Кодексу законів

про працю та ін. Їхній вагомий внесок у кодифікацію законодавства України високо оцінено урядом України та юридичною громадськістю.

Особливо важливим завданням Інституту була підготовка фахівців вищої кваліфікації – докторів наук, професорів. Велика науково-дослідна робота молодих кандидатів наук, які прийшли у вуз у повоєнний час, стала тим підґрунтям, що дозволило багатьом із них успішно захистити докторські дисертації.

Розвиток Інституту, розширення навчальної й матеріальної бази вимагали подальшого вдосконалення його структури й управління. Наприкінці 70-х – на початку 80-х років на денній формі навчання було сформовано 4 самостійних факультети: слідчо-прокурорський для підготовки фахівців для прокуратури України, слідчо-прокурорський, випускники якого працювали у прокуратурах союзних республік, слідчо-криміналістичний, що готував кадри для органів внутрішніх справ, а трохи пізніше – факультет судових працівників.

Рада Міністрів України 20 березня 1991 р. прийняла постанову про реорганізацію Харківського юридичного інституту в Українську державну юридичну академію, підпорядковану Міністерству освіти УРСР.

З урахуванням високих досягнень Академії, її значної участі в розбудові вищої школи, вагомої ролі в підготовці юридичних і науково-педагогічних кадрів Указом Президента України № 267 від 30 березня 1995 р. Академії надано статус Національного самоврядного (автономного) державного вищого навчального закладу, а Указом № 1020/95 від 4 листопада 1995 р. присвоєно ім'я Ярослава Мудрого, і вуз отримав назву «**Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого**». На відзнаку цієї події з ініціативи ректорату і за підтримки колективу

вузу на вул. Пушкінській, біля головного корпусу, Академією споруджено чудовий пам'ятник князю Ярославу Мудрому – найбільший і найкращий в Україні. 11 жовтня 1999 р. відбулося його урочисте відкриття за участю Президента України.

Зберігаючи великі і славні традиції, Академія ширшала, розвивалася, вдосконалювалася її структура, з'являлися нові інститути, факультети й кафедри, зростав кількісно і якісно професорсько-викладацький склад. Завдяки зусиллям усього колективу Академія перетворилася на найкращий вищий навчальний юридичний заклад України.

8 грудня 2010 р. розпорядженням Кабінету Міністрів «Про реорганізацію Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого» Академія була перетворена у **Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»**. Згідно з Указом Президента України № 1194 від 24 грудня 2010 р. «Про Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»» за Університетом було збережено статус національного.

Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 1697 від 4 грудня 2013 р. Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» було перейменовано в **Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого**. Нова редакція Статуту університету була затверджена Міністерством освіти і науки України 23 січня 2014 р.

На сьогодні Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого – провідний вищий юридичний навчальний заклад України, який готує фахівців за спеціальностями «Правознавство», «Судова експертиза», «Інтелектуальна власність».

У сучасний період до основних і першочергових завдань Університету належать: підготовка

висококваліфікованих фахівців-юристів для органів державної влади, місцевого самоврядування, судових і правоохоронних органів, інших сфер юридичної практики. Самоврядність (автономія) Університету згідно зі Статутом передбачає: самостійне прийняття рішень, пов'язаних із провадженням навчальної, науково-дослідної, фінансово-господарської та іншої діяльності; самостійне визначення своєї структури; фінансування за індивідуальними нормативами й окремою бюджетною програмою. Реалізація такого

широкого кола прав дає можливість успішно виконувати завдання, поставлені перед Університетом.

Головним напрямом навчального процесу в Університеті є підготовка професіоналів високого рівня, а в сучасних умовах вона доповнюється низкою нових важливих елементів у зв'язку з інтеграцією освіти України в європейський освітній простір.

За денною формою навчання підготовка здійснюється в інститутах та на факультетах Університету за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра

(спеціальність «Правознавство») та магістра (спеціальність «Правознавство»); у Полтавському юридичному інституті – за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра (спеціальність «Правознавство»).

За заочною формою навчання підготовка здійснюється на заочних та вечірньому факультетах за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра (спеціальність «Правознавство») та спеціаліста (спеціальність «Правознавство»), а також у Полтавському юридичному інституті за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра (спеціальність «Правознавство»).

Крім того, Університет здійснює підготовку за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра (спеціальність «Міжнародне право») за денною та заочною формами навчання на міжнародно-правовому факультеті.

Університет здійснює підготовку магістрів за напрямом «Специфічні категорії» за спеціальностями «Судова експертиза» та «Інтелектуальна власність» за денною і заочною формами навчання в Інституті післядипломної освіти.

Університет здійснює підготовку магістрів (спеціальність «Правознавство») на факультеті правосуддя за денною та заочною формами навчання.

Полтавський юридичний коледж здійснює підготовку фахівців за спеціальністю «Правознавство» освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» за денною і заочною формами навчання.

З метою розширення можливостей працевлаштування студентів Університет здійснює підготовку фахівців за освітніми програмами: «Медіа-право» та «Податковий юрист», а також магістерською програмою «Міжнародне право».

«Медіа-право» – курс вибіркового навчальних дисциплін, спрямований на ознайомлення студентів V курсу (I курсу магістратури) денної форми навчання із питаннями інтелектуальної свободи, правового регулювання діяльності засобів масової інформації, захисту персональних даних, правового інституту інтелектуальної власності.

Програма «Податковий юрист» – це поглиблене вивчення основ податкового права, порядок вирішення конфліктних відносин у податковому праві, питання судочинства, податкові спори, відповідальність за порушення податкового законодавства, податкове право Європейського Союзу, податкове планування, адміністрування податків, зборів та ін.

Студенти, які успішно виконують вимоги магістерської програми «Міжнародне право», отримують дипломи магістра права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого та магістра міжнародного права Університету Миколаса Ромеріса (м. Вільнюс, Литва). Період навчання – два роки.

Університет має у своєму складі: Інститут підготовки кадрів для органів прокуратури України, Інститут підготовки слідчих кадрів для Міністерства внутрішніх справ України, Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України, Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України, Інститут післядипломної освіти, Полтавський юридичний інститут, господарсько-правовий факультет, військово-юридичний факультет, міжнародно-правовий факультет, факультет правосуддя, факультет підготовки кадрів для Державної пенітенціарної служби України, факультет підготовки кадрів для Пенсійного фонду України, вечірній факультет, заочний факультет № 1, заочний факультет № 2. У 2013 р. був створений Полтавський юридичний коледж.

Наразі викладання, науково-дослідну та виховну роботу провадять 44 кафедри (28 із них є профілюючими), на яких працюють 801 викладач, серед яких 109 докторів наук, професорів та 580 кандидатів наук, доцентів.

Керівництво діяльністю Університету здійснює ректор, який за Статутом університету призначається на посаду і звільнюється з неї Президентом України. З 1987 р. ректором університету є В. Я. Тацій.

Шановні друзі!

Час швидко минає, у світі трапляється багато подій, змінюються міста, запроваджуються реформи, ніщо не стоїть на місці. Тож і Асоціація випускників активно розвивається, проводить зустрічі, бере участь в урочистих заходах, засновує комітети, відкриває клуби випускників далеко за межами України. Асоціація випускників розширює свої кордони, постійно прагне виходити на вищий рівень, досягати нових вершин. Детальніше про успіхи та роботу Асоціації випускників ви можете дізнатися з цієї статті.

Асоціація постійно розширює мережі закордонних осередків. Так, 17 січня 2014 р. було урочисто відкрито Клуб випускників у Франції. Координатором стала випускниця факультету підготовки юристів для МЗС Тетяна Паламарчук. Серед завдань, які поставлені для Клубу, – розширення кола міжнародних освітніх програм, до яких будуть долучатись студенти та випускники Університету, налагодження взаємодії між французькими освітніми та науковими установами в галузі юриспруденції та НЮУ імені Ярослава Мудрого, залучення французьких фахівців-юристів для обміну досвідом. Вже через декілька днів, 23 січня, у Клубі випускників у Російській Федерації була проведена зустріч з провідним російським адвокатом Левом Ляліним. Координатор Клубу випускників Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Діана Светлична провела зустріч з випускником 1985 року, відомим юристом, адвокатом, громадським діячем та науковцем, який навчався в Харківському юридичному інституті. Січень 2014 р. ознаменований створенням спільними зусиллями Асоціації випускників Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого та Донецького юридичного

інституту МВС України організаційного комітету. Основною метою комітету визнано проведення науково-практичних конференцій як у Харкові, так і Донецьку. Цей крок є дуже важливим, тому що він дає змогу об'єднати сотні провідних науковців для вирішення найактуальніших питань та проблем, які стосуються безпосередньо юриспруденції. Треба зауважити, що вже 15 березня 2014 р. на базі Донецького юридичного інституту МВС України відбулась перша із запланованих науково-практичних конференцій: «Актуальні проблеми адміністративного та кримінального права і процесу».

Вже на початку лютого відбулось чергове засідання Правління Асоціації випускників Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Віктор Іванович Кононенко констатував, що за 2013 рік Асоціацією проведено понад 60 заходів. Перший заступник голови Асоціації випускників Ю.Г. Барабаш доповів про особливості нових проєктів – Школу професійної майстерності, друковане видання «Вісник Асоціації випускників», юридичне радіо «Lawyers FM». На заході було підписано Меморандум про співпрацю по організації I Всеукраїнського стипендіального конкурсу від юридичної фірми «Глобус». Заступник голови правління з міжнародних питань О.В. Каденко розповів про міжнародну діяльність Асоціації, створення осередків випускників у різних країнах світу, зокрема, у Російській Федерації, Азербайджані, Франції, Іспанії та США.

Асоціація випускників стрімко розширюється й розвиває систему клубів. До мережі закордонних представництв Асоціації випускників НЮУ імені Ярослава Мудрого приєднався Клуб в Іспанії. Координатором Клубу стала випускниця

2011 року Інституту підготовки кадрів для органів прокуратури Вікторія Лапа. Клуб має на меті налагодження студентського обміну між Університетом та іспанськими вищими навчальними закладами, проведення науково-практичних стажувань та культурних заходів, розширення взаємодії українських та іспанських фахівців у сфері юриспруденції.

19 лютого 2014 р. підписано Меморандум про співробітництво між Асоціацією випускників Університету та Адвокатським об'єднанням «Колегія адвокатів України». Метою підписання Меморандуму є розвиток двостороннього

співробітництва в межах відповідних функцій та повноважень, провадження культурної, освітньої та наукової діяльності у сфері права, розвитку громадянського суспільства, захисту прав та законних інтересів людини, систематичне проведення майстер-класів для студентів тощо.

6 березня напередодні міжнародного жіночого свята відбувся майстер-клас Олеси Янівни Трагнюк з актуальної теми «Жінка-юрист у сучасному світі». Проблема гендерної нерівності в професійній сфері, надання пільг працівникам-жінкам, жінка-юрист у сімейних відносинах – це лише мала частина питань, які підіймалися на зустрічі.

1 квітня було підписано Меморандум про співпрацю між Асоціацією випускників та Юридичною компанією «КПД Консалтинг». Укладення подібних меморандумів закладає багатообіцяючий початок для подальшої співпраці. Голова Асоціації випускників Віктор Іванович Кононенко наголосив на важливості таких заходів та участі успішних юридичних компаній України у діяльності Асоціації, зазначив важливість надання студентам Університету можливості проходження практики та подальшого працевлаштування.

У травні «DLA Piper» в Україні разом з Асоціацією випускників ініціювали проект підтримки студентів-правників кримського походження. Мета проекту – надати студентам-кримчанам (4 і вище

курсів будь-яких ВНЗ України) можливість пройти стажування протягом місяця у міжнародній компанії у Києві. Аудиторія проекту: студенти-правники з усіх куточків України, які мають кримське походження.

Було проведено ряд патріотичних заходів за ініціативою ГО «Всеукраїнська асоціація випускників НЮУ імені Ярослава Мудрого», за підтримки ВГО «Студентське братство "Еліта Нації"» та Студентського самоврядування НЮУ імені Ярослава Мудрого, а також за інформаційного сприяння Спільноти «Студент НЮУ імені Ярослава Мудрого». Одна з акцій була спрямована на підтримання здорового морального духу в лавах нашої армії. Усі, хто не байдуже ставиться до долі нашої Батьківщини та бажав висловити слова підтримки, вдячності або власні переживання та думки

нашим військовослужбовцям з приводу ситуації, яка склалася в Україні, мав можливість написати їм листа. Акція проводилася з 1 по 10 березня 2014 р. Усі отримані листи, а їх було 45, без коригування змісту були роздруковані та передані одній із військових частин, яка дислокується поряд із Харковом.

Друга частина акції проходила з 1 по 10 квітня 2014 р. і була направлена на добровільний збір коштів серед студентів Університету. За результатами акції «Підтримай армію – захисти Батьківщину», яка проводилася з 1 по 10 квітня, було зібрано 1117 грн. На зібрані кошти закуплено продукти харчування та воду, які були безпосередньо передані представникам МВС України та військовослужбовцям, які знаходяться на одному із блок-постів міста Слов'янська.

Традиція проводити День відкритих дверей в Національному юридичному університеті започаткована не так давно, з 2013 року. І 12 квітня 2014 р. відбулася чергова зустріч абітурієнтів та всіх охочих із представниками викладацького складу Університету та його студентами. Захід складався з офіційної та ознайомчої частин. Школярі та їх батьки могли поставити ті запитання, які цікавлять їх найбільше. Також вони мали можливість скласти уяву не тільки про умови навчання, а й познайомитись з іншими сторонами студентського життя – художньою творчістю студентів та спортом.

Абітурієнти мали змогу ознайомитися з технічною та навчальною базою Університету. Вони були запрошені на екскурсію до спортивного комплексу, навчальних

корпусів, гуртожитків та найбільшого надбання – Палацу студентів, який неодмінно вразив усіх.

Так, у майбутніх студентів виникла ще більша жага вступу до Університету. Тож бажаємо їм успіхів і з нетерпінням чекаємо поповнення дружньої студентської родини!

Асоціація випускників підписала Меморандум з юридичною фірмою «Arbitis». Мета – спільна діяльність у форматі підготовки та реалізації спільних заходів, проєктів і програм, а також організація та проведення «Школи професійної майстерності» та систематичних майстер-класів для студентства Університету. Підписаний договір спрямований на вдосконалення взаємодії, розробку та реалізацію ефективних форм співпраці і, в першу чергу, передбачає спільне виконання програми з підготовки висококваліфікованих кадрів. Згодом було підписано Меморандум про співпрацю між Асоціацією випускників Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого та Юридичною компанією «Олексій Пуха і Партнери». Слід зазначити, що підписання меморандумів – це важливі кроки для успішної майбутньої співпраці.

З ініціативи Ліги студентів Асоціації випускників НЮУ імені Ярослава Мудрого започатковано Дискусійний клуб, метою якого є: поглиблення знань студентів з теорії держави і права та галузевих правових наук, розвиток ораторських навичок студентів-правників, вміння знаходити та використовувати правову інформацію, працювати в команді; формування навичок професійної мови, обмін досвідом і знань викладачів і креативних, актуальних думок студентів, досягнення компромісної позиції в досліджуваних питаннях шляхом підкріплення правових поглядів студентів реальним досвідом викладачів. Як зазначив відповідальний секретар Асоціації випускників,

асистент кафедри історії держави і права України та зарубіжних країн А. О. Булгаков: «Відкриття дискусійного клубу є ще однією можливістю для студентів НЮУ імені Ярослава Мудрого розширити свій кругозір, отримати нові знання та найголовніше – практичні навички, які допоможуть при освоєнні юридичної професії, правильної побудови виступу та яскравой самопрезентації».

У вересні цього року між Університетом, Асоціацією випускників та Асоціацією адвокатів України було підписано Меморандум про співпрацю. Відкрив захід ректор В. Я. Тацій. Василь Якович висловив вдячність Асоціації випускників за пошук нових партнерів та гостей за згоду на співпрацю.

Ректор відзначив важливість подібних проєктів, участь у яких зможуть взяти студенти. Вони також відчують реальний обсяг робіт, перевірять свої знання, здібності, визначать потрібний обсяг знань.

«Підписані договори спрямовані на вдосконалення взаємодії, розробку та реалізацію ефективних форм співпраці і в першу чергу передбачають спільне виконання програми з підготовки висококваліфікованих кадрів», – підкреслив В. Я. Тацій. Документом передбачено спільну реалізацію конкурсу зі стажування та працевлаштування кращих студентів Університету до провідних фірм та установ України. Меморандум укладено на п'ять років із можливістю пролонгації.

Асоціація випускників не зупиняється на досягнутому, шукаючи нові шляхи розвитку, ідеї заходів і проєктів, підписуючи меморандуми з різними установами, розгалужуючи систему клубів випускників у всьому світі. Попереду нас очікує багато цікавих проєктів, важливих угод та урочистих заходів, і все це з Асоціацією випускників.

Матеріал підготувала Юлія Салдаєва

ЗУСТРІЧ ЧЕРЕЗ ПІВСТОЛІТТЯ

25 жовтня минулого року в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого панувала особлива атмосфера. Бо саме в цей день в стінах нашої Alma mater відбулася зустріч випускників 1962–1963 року випуску. 3 дня, коли випускникам урочисто вручили дипломи про закінчення Харківського юридичного інституту, пройшло 50 років! Безумовно, при зустрічі їм було про що поговорити та що згадати, бо за цей довгий час вони пройшли дивовижний шлях життя,

реалізували себе в тих галузях, про які мріяли. Прокурори, адвокати, нотаріуси, судді в цей день зняли із себе всі професійні обов'язки та стали звичайними випускниками Університету, колишніми однокласниками та однокурсниками. 50 років життя з великою кількістю подій, емоцій, вражень, з багатьма змінами, як в особистому житті кожного, так і в житті суспільства... Як швидко не минав би час, є в серці почуття, які незмінні, незважаючи ні на що: любов до свого Університету,

у стінах якого пройшли найкращі роки, повага до викладачів, що дали надійні, глибокі знання і, звісно, почуття дружби між однокурсниками та приятелями з інших факультетів.

Спеціально до 50-річного ювілею випуску Харківського юридичного інституту 1963 року, сьогодні – найбільшого в Україні та Східній Європі спеціалізованого вищого юридичного навчального закладу – Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, присвячена книга «Через півстоліття». На сторінках видання відновлено у пам'яті студентське життя, згадано всіх однокурсників і викладачів, відтворено професійне становлення й здобутки випускників 1963 року. При цьому редактори книги сфокусували увагу наших сучасників і нащадків на постатях, які творили історію країни упродовж п'ятдесяти років. Розповіді про життя і професійну діяльність надані особисто випускниками, взяті з архіву Університету, а також із публікацій, спогадів колег по роботі чи близьких та рідних тих, кого вже немає серед живих.

На сторінках цього літопису – людські долі, різні і непрості. Але їх об'єднує радість за реалізовану мрію про своє місце в житті, бажання бути корисним своїй Вітчизні та відчуття вдячності рідній Alma mater.

Ця ювілейна зустріч була особлива ще й тим, що одним із випускників є людина, яка доклала неймовірно багато зусиль для того, щоб наш Університет став найкращим в Україні. Мова йде про ректора Національного юридичного

університету імені Ярослава Мудрого Тація Василя Яковича, академіка Національної академії наук України, академіка Національної академії правових наук України, доктора юридичних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державної премії України, завідувача кафедри кримінального права № 1, Героя України. Його промова на урочистому відкритті зустрічі викликала багато емоцій. Коли згадали про тих, кого вже ніколи не буде поруч, на очах багатьох випускників з'явилися сльози.

Зустріч продовжилась святковою програмою, фотографуванням та відвідуванням пам'ятних місць, які дорогі серцю кожного випускника. Студентські роки пролетіли так швидко, а любов до рідного вузу, повага до історії й дружні відносини залишилися назавжди. Такі зустрічі – приклад і для сучасних поколінь студентів. Випускники Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого багато роблять на користь суспільства: успішно працюють на високих державних посадах, у судах, прокуратурі, міліції, у господарських структурах та інших сферах юридичної практики не тільки в Україні, а й у багатьох країнах світу. Студентам сьогодення слід брати приклад з випускників нашого Університету, аби досягти не менших висот у житті.

Від усього серця хочемо побажати вам, наші любі випускники, міцного здоров'я, бадьорості, родинного тепла та таку ж зворушливу зустріч в такому ж складі через 5, 10 та 20 років у стінах нашого Університету!

ЗУСТРІЧІ ВИПУСКНИКІВ У 2014 РОЦІ

В Університеті відбулися зустрічі випускників 1974, 1984, 1989, 1994 та 2004 років.

Першим випускників та гостей привітав ректор В. Я. Тацій: «Багато років поспіль Університет посідає перші місця в різних рейтингах. Проте прославляють вуз не тільки викладачі та співробітники. Багато залежить від того, як дорогою життя йдуть наші випускники, як вони служать державі, людям та Конституції».

Василь Якович розповів про наукові, культурні, спортивні, творчі здобутки Університету, а також про те, що збудовано і що ще планується побудувати. Ректор зазначив, що незважаючи на складні часи для держави, Харків був, є і буде прекрасним сучасним європейським студентським містом і Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого надає чудові умови для навчання і виховання висококваліфікованих фахівців.

В. Я. Тацій зупинився на різних показниках вузу, а саме на створених умовах для нормальної роботи студентів, їх проживання, харчуванні, занятті спортом, творчості. Це складові, без яких не можна виховати гармонійно розвинену особистість і, у майбутньому, справжнього фахівця.

Ректор назвав Університет унікальним вузом, у якому навчаються та працюють представники усіх регіонів країни, а за всю історію його існування не було жодного конфлікту. «У кожному гуртожитку живуть студенти з різних куточків країни і дружать, як і ви свого часу. Наш вуз є центром єднання всіх регіонів України», – підкреслив ректор.

Випускників привітав перший заступник голови Асоціації випускників Університету Ю. Г. Барабаш:

«При всій повазі до випускників інших вузів, ви – кращі. Зараз складні часи для країни, ми мало посміхаємося, і це дійсно свято – побачити знову своїх друзів. Виконуючи доручення ректора, ми 2 роки тому створили єдину сім'ю Університету – Асоціацію випускників».

Ю. Г. Барабаш розповів про укладені угоди між Асоціацією випускників та різними організаціями, стажування студентів у цих організаціях, про 100 % працевлаштування випускників-бюджетників та отримання першого робочого місця, міжнародну діяльність Асоціації в різних країнах світу, Всеукраїнське друковане видання «Вісник Асоціації випускників Університету», де можна дізнатися не тільки про правові новини, а й життя випускників.

Учасників також привітали суддя Верховного Суду України, заступник Голови Ради суддів України В. І. Гуменюк, начальник відділу роботи з кадрами прокуратури Харківської області В. В. Скрипник, доцент кафедри міжнародного права Університету О. В. Тарасов.

В. І. Гуменюк, зокрема, сказав: «Дуже приємно відчувати під час зустрічі та спілкування, що ми разом. Коли заходжу до зали, відчуваю дух харківської школи. Дуже вдячний нашому вузу і викладачам за життєву школу. Університет дав кожному не лише фундаментальні знання, які дозволяють виконувати на високому рівні будь-яку роботу, а й серйозну школу самоорганізації. Усі знання та досвід, які ми тут отримали, знадобилися нам у житті».

Дуже раді вітати наших випускників у стінах нашої Alma mater!

У 2013 р. за ініціативою Асоціації випускників Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого успішно стартував новий проект «Стажування для студентів Університету», який дозволив майбутнім юристам пройти місячну практику на провідних підприємствах, установах, організаціях та юридичних фірмах.

Даний конкурс дозволяє відібрати найкращих студентів провідного юридичного ВНЗ України, оцінити їх ґрунтовні теоретичні знання, ділові та професійні якості, а у разі успішного проходження стажування, за вашим бажанням залучити до діяльності своєї організації висококваліфікованого молодого фахівця.

У 2013–2014 рр. Асоціація випускників НЮУ ім. Ярослава Мудрого підписала меморандуми про співробітництво з Асоціацією адвокатів України, юридичною фірмою «Arbitis», юридичною фірмою «Олексій Пуха і Партнери», Юридичною компанією «КПД Консалтинг», Адвокатським об'єднанням «Колегія адвокатів України», ТОВ «Дакс-Груп», ТОВ «G. I. Lawyers», міжнародно-правовою групою «Аліас», міжнародно-правовою компанією «Бонд інтелект груп», АТ «Банк “Золоті ворота”», юридичною фірмою «Закон і право», Адвокатським об'єднанням «Шкребець та Партнери», АТ «Банк “Меркурій”», ПАТ «Мегабанк», Харківським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України, ВАТ «Турбоатом».

Нанарова Ольга

Хотілось би розпочати з того, що я, будучи студенткою, пройшла стажування не лише в юридичній фірмі «Закон і право», а й у ВАТ «Турбоатом», організованому завдяки зусиллям Асоціації випускників НЮУ ім. Ярослава Мудрого!

Чим би хотілося поділитися з читачами та майбутніми учасниками. Звичайно, цей досвід для мене виявився безцінним, оскільки я особисто зрозуміла, що ті знання, які ми отримуємо в Університеті – це є фундаментальний мінімум, без якого просування кар'єрними сходами відбуватиметься значно повільніше, ніж ми того прагнемо. І, особливо, зрозуміла те, що де б ти не проходив стажування: чи то у приватній юридичній фірмі, чи в державній установі – всі знання, навички, особливості діловодства, методи роботи у команді, стиль керівництва та й просто побачене вами відкладеться у пам'яті і безумовно стане першим кроком на шляху до лідерства.

Ми, як юристи, маємо пам'ятати, що наша робота – це постійне навчання, робота над собою, освоєння нових знань та постійне прагнення до самовдосконалення. Тому слід використовувати будь-яку можливість, яка допоможе вам у досягненні цього прагнення.

Чайковська Анастасія

Є відомий вислів: «Теорія мертва за відсутності практики, а практика без теорії – незряча».

Шановні читачі, перш за все хочу подякувати Асоціації випускників Університету за організацію стажування та можливість взяти у ньому участь.

Це цінна можливість проявити себе, підвищити рівень знань, «оживити» свої теоретичні знання, оцінити свої практичні і теоретичні навички, отримати корисні поради від висококваліфікованих практичних працівників у галузі права. І, найголовніше, почати допомагати людям розбиратись в юридичних складнощах, давати їм відповіді на важливі юридичні питання та знаходити оптимальні рішення. Пам'ятаймо, що саме наші поради можуть вплинути на долю людини.

Участь у стажуванні є необхідною для саморозвитку та самореалізації студента, адже це слугує каталізатором для становлення успішної та корисної для суспільства особи. А певні труднощі, без яких, на жаль, неможливо, мають бути лише додатковими стимулами на шляху до поставленої мети.

За додатковою інформацією просимо звертатись до відповідального секретаря Асоціації випускників Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Булгакова Артура Олександровича за номером 097 481-72-83.

13 березня 2014 р. відбулася знакова подія для Асоціації випускників Університету – відкриття студії першої юридичної радіохвилі «Lawyers FM».

На заході були присутні: проректор із навчальної роботи Ю.Г. Барабаш, директор Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України В.І. Маринів, відповідальний секретар Асоціації випускників А.О. Булгаков, члени Секретаріату та Ліги студентів Асоціації випускників, команда радіо «Lawyers FM» та студенти вузу.

Гостям у деталях було пояснено мету організації та цілі діяльності радіо, оголошено перелік рубрик за спрямованістю інформації, яка планується до виходу, представлено учасників колективу.

«Та ініціатива, яка свого часу була запропонована в студентському середовищі і підтримана Асоціацією випускників та Лігою студентів, нарешті втілюється в життя. Завдяки цьому проекту з'явиться можливість реалізувати творчий потенціал. Сьогодні зібралися ініціативні люди, які готові взяти на себе цю місію, просувати музику, інтелектуальну продукцію за допомогою Інтернет-радіо. Хотілося б, щоб це радіо стало вашим і щоб воно не тільки розважало, а й дозволяло пізнавати та розширювати світогляд. Багато відповідальності, але разом з тим є місце й ініціативі», – зазначив проректор.

Під час заходу проведено перший успішний вихід у прямий ефір.

Студенти отримали цінні поради від керівництва вузу та побажання плідної праці.

На даний час на радіо працюють такі рубрики: юридичні новини, новини України та світу,

майстер-класи відомих юристів та викладачів нашого Університету, підготовка до екзаменів, онлайн-абітурієнт (завчасно відкрита рубрика для абітурієнтів Університету), рубрика студентські роки наших викладачів, привітання з Днем народження, замовлення пісень, гороскопи та інше.

Команда першого юридичного радіо «Lawyers FM» міцнішає з кожним днем. Якщо робота в команді розпочиналася з 10 осіб, то через рік цей показний зріс до 30 активістів радіо – це й ведучі, і DJ, і редактори та просто креативні студенти Університету. Щиро сподіваємося, що така можливість знайде відгук у сучасної молоді та в кінцевому рахунку допоможе поступово розвивати свої творчі здібності.

Тож ми запрошуємо студентів 1–5 курсів долучитися до подальшого розвитку та вдосконалення першого студентського радіо «Lawyers FM».

Знайти нас ви можете за цим посиланням:

www.lawyersfm.listen2myradio.com

Пишіть:

e-mail: ask.fm/LawyersFM

Щоб отримати більше інформації заходьте сюди:

www.vk.com/lawyersfm

Усі питання, пропозиції за номером (066) 316-76-68 (Анастасія)

Мобільний додаток для системи Android

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Асоціація випускників Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого запрошує вас долучитись до нового проекту у сфері юриспруденції – Школи професійної майстерності.

Діяльність Школи буде здійснюватись з 20 листопада до 1 грудня кожного року.

Школа професійної майстерності по суті є довгоочікуваною подією осені. 2 тижні, 6 лекцій із провідними юристами, що розкриють секрети практичної юриспруденції, поділяться досвідом, отриманим протягом років юридичної практики. Ви отримаєте відповіді на складні та дискусійні питання юриспруденції. Ви навчитесь ефективно застосовувати отримані під час навчання знання, що неодмінно буде впевненим кроком на шляху до вашої успішної кар'єри юриста. Найуспішніші студенти отримують можливість пройти стажування у відомих юридичних фірмах. Школа професійної майстерності надасть вам унікальні можливості для професійного розвитку та вдосконалення. Поки ви розмірковуєте брати участь чи ні, хтось вже зробив перший крок на шляху до своєї мети.

Школа є новим напрямком у сприянні розвитку юристів і у своїй діяльності покликана підвищити їх кваліфікацію шляхом проведення серії майстер-класів з практичних питань з видатними юристами сучасності. Серед

модераторів, що з радістю поділяться своїм досвідом, судді Верховного Суду України, вищих спеціалізованих судів України, судів інших рівнів, а також працівники державних органів, відомі адвокати та інші.

Форми зустрічей з модераторами побудовані нетрадиційним чином. Це означає, що вони будуть проходити у формі «живого» спілкування, «круглого столу», коли кожен зможе не тільки вислухати, але і взяти активну участь в обговоренні проблемних питань. Але і це ще не все. Протягом навчання у Школі, ви зможете брати участь у науково-практичних конференціях, з подальшою публікацією своїх наукових досягнень у збірниках наукових праць і у Віснику Асоціації. Після закінчення Школи, учасникам буде видано Сертифікат про проходження її курсу.

Вартість навчання у Школі професійної майстерності для студентів становить 500 гривень і для випускників НЮУ імені Ярослава Мудрого – 700 гривень.

Більше того, членам Ліги студентів та членам Асоціації випускників Університету буде надана знижка в розмірі 20 %.

Отже, якщо ви енергійна особистість, прагнете професійного розвитку і вдосконалення, ми будемо раді бачити вас серед наших слухачів.

Не будь байдужим до свого майбутнього – йди до кращого і станеш кращим!

**За додатковою інформацією звертатися до Секретаріату Асоціації:
Нанарова Ольга Олександрівна, тел. 063 701-78-68**

ПОДАРУНКИ УНІВЕРСИТЕТУ до 200-річчя

Шановне студентське братство!

Вибір присвятити життя юриспруденції, розпочавши сходження до вершин навчання у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого, достеменно правильний і безпрограшний. Саме тут вас навчать усього тому, що знадобиться в подальшій професійній роботі. А ще зроблять усе можливе, аби право стало як мірилом вашого успіху, так і сенсом життя.

Головним суддею цивілізації є час. Тільки те, що не підкорюється його руйнівній силі, може називатися істинним. Царська Росія, революційна смута, епоха «розвинутого соціалізму», нарешті суверенітет, – у всі ці нелегкі, а то й переломні періоди жив та виконував свою безпосередню функцію наш навчальний заклад. Успішно відповідаючи на виклики різних часів, він мав один надійний і безперечний інструмент впливу, а отже, аргумент: високопрофесійну юридичну школу, здобутками та перевагами якої щедро ділився з усіма своїми вихованцями, а також у формі наукових висновків – з усім світом.

Наш вищий навчальний заклад ось уже понад два століття не змінювався в одному – у дотриманні канонів права, що не піддаються кон'юктурі та політичній доцільності, хоча змінювалися імена, якими називався харківський центр юриспруденції. І саме те, що зрештою Університет освячений славним іменем Ярослава Мудрого, містить високий символізм. Адже тисячу років тому цей славетний київський князь не лише започаткував традицію діяти за суворим Законом, а й виявив стійке бажання наблизити Русь до Європи, а отже стати одним із центрів просвіти та прогресу. Тому сотні й сотні випускників, які отримали дипломи в Університеті його імені, покликані підтримувати

прагнення до інтеграції у світову систему освіти. І тим самим стати органічною складовою передової Європи.

Для нашої України Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого є провідним фаховим вищим навчальним закладом ще за радянських часів, а нині підтримує своє високе реноме уже у статусі Університету. Випускники працюють скрізь, де потрібна юриспруденція – у державному апараті, судах, правоохоронних органах та народному господарстві.

І ще про одну важливу деталь, про яку зазвичай не згадують просто так, буденно. Керівництво, потужний професорсько-викладацький склад Університету зуміли створити і весь час підтримують у навчальному закладі таку морально-етичну та творчу атмосферу, яка дає змогу кожному розкрити весь свій потенціал, відчувати себе важливою частиною складного правового механізму. Ось цю атмосферу ми з вами беремо із собою разом з дипломом про закінчення навчання і зберігаємо у серці впродовж усього життя.

210 років плідної праці Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, 210 років цікавої, стрімкої історії нашої Alma mater. До цієї визначної дати не могла не підготуватися й Асоціація випускників, яка до ювілею Університету підготувала особливо пам'ятний подарунок – 200 медалей із зображенням центрального корпусу Університету, які передані до ректорату навчального закладу. Також напередодні святкування визначної дати в історії Університету була виготовлена статуя Великого князя Київського – Ярослава Мудрого.

Відзначаючи 210-ту річницю Університету, ми вітаємо всіх, чиє життя пов'язане з кращим юридичним закладом України!

С. Л. ШАРЕНКО,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального
процесу Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого,
голова Київського районного суду

Як Ви вважаєте, чи доцільно було б ввести відповідальність суддів за прийняті рішення, які були оскаржені в апеляційній чи касаційній інстанції?

Я не вважаю доцільним введення відповідальності суддів за прийняті рішення, які були оскаржені в апеляційному чи касаційному порядку, оскільки, по-перше, не може бути предметом відповідальності (не важливо навіть якого виду) сам факт оскарження постановленого рішення, бо процесуальним правом кожного учасника є право оскаржувати рішення в апеляційному чи касаційному порядку; по-друге, лише факт скасування рішення в апеляційному порядку не є підставою для притягнення судді до відповідальності, адже рішення апеляційного суду досить часто скасовуються касаційною інстанцією, а рішення районного суду залишається чинним. Юридична відповідальність судді визначена Законом України «Про судоустрій і статус суддів», який з урахуванням Основних принципів незалежності судових органів, схвалених резолюціями Генеральної Асамблеї ООН передбачає дисциплінарну та кримінально-правову відповідальність судді в разі навмисного порушення закону чи несумлінності, що потягло за собою істотні наслідки. Тобто немає потреби створювати те, що вже існує та працює. Скасування або зміна судового рішення за відсутності названих вище підстав не може бути предметом відповідальності судді, особливо якщо ми проаналізуємо досить суперечливі окремі законодавчі акти. Введення інституту відповідальності судді за кожне скасоване судові рішення не позбавить

суспільство від судових помилок, але призведе до підвищення колосальної напруги інтелектуальної та емоційної сфери судді при прийнятті кожного конкретного рішення.

Чи існує можливість представляти інтереси потерпілого у кримінальному процесі фахівцем у галузі права, який не є адвокатом. Жодними нормами це не заборонено, але не існує норми, яка б дозволяла фахівцю у галузі права брати участь у кримінальному процесі. Як процесуально вирішити питання участі фахівця у галузі права у кримінальному процесі?

Фахівець у галузі права не може представляти інтереси потерпілого у кримінальному процесі, оскільки ст. 58 КПК України визначає, що потерпілого у кримінальному провадженні може представляти представник – особа, яка у кримінальному провадженні має право бути захисником. Відповідно до ст. 45 КПК України захисником може бути адвокат, відомості про якого внесено до Єдиного реєстру адвокатів України та адвокатська діяльність якого не зупинена або не припинена. Вважаю, що підхід законодавця до вирішення фаховості юристів у кримінальному провадженні є правильним, адже вирішуються питання відстоювання законних інтересів, прав та свобод учасників кримінального провадження, тому підготовка всіх службових осіб: слідчого, прокурора, слідчого судді, судді, експерта, спеціаліста та самозайнятої особи – адвоката не повинні бути сумнівними. Адже фахівець у галузі права, який має бажання надавати кваліфіковану юридичну допомогу громадянам, немає ніяких обмежень доступу до професії – адвоката, але рівень його підготовки повинен бути перевірений відповідною кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатів, яка наділена правом видати свідоцтво на право зайняття адвокатською діяльністю.

Чи може відсутність юриста або коштів на оплату його послуг вважатися поважною причиною пропуску процесуального строку? (господарський процес)

Відсутність юриста або коштів на оплату його послуг не може вважатися поважною причиною пропуску процесуального строку у господарському процесі.

Відповідно до положень ЦПК, ГПК та КАС України питання про допуск справи до Верховного Суду України у випадку неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції одних і тих самих норм матеріального права, що потягло ухвалення різних за змістом судових рішень у подібних правовідносинах, або у випадку встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні справи судом, вирішується відповідним вищим спеціалізованим судом України, а не Верховним Судом України. У зв'язку з цим у юристів-практиків виникає багато нарікань, оскільки далеко не всі рішення судів касаційної інстанції, де має місце неоднакове застосування норм матеріального права у подібних

правовідносинах, допускаються до перегляду. Існує думка, що Вищому спеціалізованому суду України з розгляду цивільних та кримінальних справ, Вищому адміністративному суду України та Вищому господарському суду України вигідно мати діаметрально протилежну практику з типових справ, тому вони й не допускають до перегляду Верховним Судом України свої рішення. Чи не здається Вам, що з метою забезпечення єдності та одноманітності судової практики, попередження упередженості в процесі допуску рішень судів касаційної інстанції до перегляду Верховним Судом України та утвердження принципу правової визначеності з механізму допуску рішень судів касаційної інстанції до перегляду Верховним Судом України необхідно виключити усі вищі спеціалізовані суди України, а повноваження по допуску справ до провадження замість ВССУ з розгляду цивільних та кримінальних справ, ВАСУ та ВГСУ покласти безпосередньо на Верховний Суд України?

Звичайно так. Сьогодні це вже зрозуміло майже всім. Проект Закону України «Про судоустрій і статус суддів» саме так визначає можливість забезпечення єдності та одноманітності судової практики.

Зараз в Україні обговорюється питання про запровадження в усіх видах процесу (цивільному, адміністративному та господарському), так званої «адвокатської монополії», коли здійснювати представництво та захист інтересів фізичних та юридичних осіб у судах зможуть лише юристи, які мають правовий статус адвоката. Чи не здається Вам, що запровадження «адвокатської монополії» призведе до порушення права фізичних та юридичних осіб на вільний вибір захисника своїх прав, оскільки юрист-неадвокат вже не зможе представляти інтереси таких осіб у суді? Чи не буде це порушенням ст. 22 Конституції України, яка зазначає, що при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав та свобод, оскільки ті, хто раніше мали право без жодних перепон захищати права та свободи осіб у суді вже не зможуть цього робити без набуття статусу адвоката?

Я не вважаю, що можливість участі в усіх видах процесів адвоката, а не фахівця в галузі права призведе до порушення права фізичних та юридичних осіб на вільний вибір захисника своїх прав. Оскільки, як я уже вказувала вище, сьогодні законодавчо вирішений шлях до отримання професії захисника – професійного адвоката, адже суспільство, юридичні та фізичні особи бажають мати підготовленого, досвідченого, кваліфікованого спеціаліста для відстоювання їх прав та інтересів. Таким не може бути відразу випускник юридичного вузу; особа, яка не має належного досвіду в наданні юридичних послуг; особа, чий знання є сумнівними та не перевірені повноважним колеґіальним органом. Для охочих професія адвоката сьогодні є найбільш доступною, з точки зору відсутності штатних розкладів (на відміну від усіх державних службовців-юристів: суддів, прокурорів, слідчих), для отримання свідоцтва на право зайняття адвокатською діяльністю претендент здає лише один екзамен, у той час як кандидат на посаду

судді – не менше трьох. Більш того, майже в усіх європейських країнах вже давно інтереси як фізичних, так і юридичних осіб представляють виключно адвокати.

Чи може стати підставою для припинення договору поруки на підставі ст. 559 те, що поручитель під час укладення договору поруки погодив установлення в майбутньому розміру процентної ставки на підставі додаткових договорів?

Правовідносини між поручителем, боржником та кредитором регулюються договором поруки, який укладається в письмовій формі. Якщо умовами договору поруки було визначено, що поручитель погодив установлення в майбутньому розміру процентної ставки на підставі додаткових договорів, то такий договір поруки є невизначеним, не конкретним, оскільки на момент його укладання чітко не сформульовані вимоги кредитора до боржника, а порукою забезпечується виконання конкретного зобов'язання. Договором поруки може бути узгоджене установлення процентної ставки на підставі додаткових договорів, але в такому випадку договір поруки буде дійсним тільки в разі узгодження додаткового договору кредитором, боржником і поручителем.

Чи повинні бути індивідуалізовані речі, якщо вони є предметом застави?

Відповідно до ст. 182 КПК України застава полягає у внесенні коштів у грошовій одиниці України на спеціальний рахунок з метою забезпечення виконання підозрюваним, обвинуваченим покладених на нього обов'язків, під умовою звернення внесених коштів у дохід держави в разі невиконання цих обов'язків, тобто предметом застави є тільки гроші.

Якщо мова йде про заставу в цивільному праві, то відповідно до ст. 584 ЦК України у договорі застави подається опис предмета застави, причому він може бути поданий у загальній формі (вказівка на вид заставленого майна).

Чи повинні адміністративні суди видавати органам доходів і зборів виконавчі листи для примусового виконання судових рішень про стягнення коштів у рахунок погашення податкового боргу платника податків – юридичної особи?

Відповідно до Закону України «Про виконавче провадження» примусовому виконанню підлягають судові рішення про стягнення коштів, а тому за заявою стягувача суди повинні видавати відповідні виконавчі листи. Отже, якщо позивачем в адміністративній справі був орган доходів і зборів, то його представник вправі отримати виконавчий лист про стягнення податкового боргу з відповідача – боржника, юридичної особи – платника податків.

Чи вважається майно, яке вибуло з володіння власника на підставі рішення суду, ухваленого щодо цього майна, але в подальшому скасованого, таким, що вибуло з володіння власника поза його волею?

Майно, яке вибуло з володіння власника на підставі скасованого рішення суду, вважається таким, що вибуло з володіння власника поза його волею. Відповідно до ст. 1212 ЦК України особа, яка набула таке майно, зобов'язана повернути його коли підстава, на якій воно було набуто, згодом відпала.

В. І. КОНОНЕНКО,
суддя Верховного Суду України
і Верховного Суду СРСР (у відставці),
заслужений юрист України, суддя вищого
кваліфікаційного класу, арбітр Міжнародного
комерційного арбітражного суду
при Торгово-промисловій палаті України

Як Ви вважаєте, чи впливають позитивно судові реформи в Україні на діяльність судів?

Люди мого віку живуть в більшості випадків минулим.

У ті часи, зрештою як і тепер, щодо шляхів розвитку вітчизняної судово-правової системи боролися прибічники двох підходів. Назвемо їх (зрозуміло, умовно) здоровими консерваторами та радикальними новаторами.

Перші, до яких відношу себе і я, наполягали на тому, щоб зберегти кращі напрацювання та систему попередньої школи. Скажімо, я особливо стояв на такому курсі з кількох причин, наполягав, щоб ми під час вироблення концепції судово-правової реформи позбулися головної особливості радянської вади – її карального спрямування. Задля того, щоб вона чітко повернулася обличчям до простої людини, для захисту її прав та інтересів. Однак радикальним реформаторам кортіло щент знищити не лише радянську систему, а й все, що нагадувало про неї. Кинулись переймати світовий досвід. Одні вважали, що французька система найкраща, інші відстоювали німецькі підвалини, були й такі, хто кивав у бік південно-африканської системи.

Результати ми бачимо сьогодні. Таке враження, що українську судово-правову систему просто засмикали. Найгірше, що вона віддалилася

від потреб простого громадянина. Зверніть увагу, як тільки змінюється влада, з'являється нова редакція Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Чому? Відповідь одна – правлячий режим хоче мати свій суд і використовувати його у своїх владних інтересах. Тому незалежний, неупереджений і справедливий суд не потрібний. Комусь знову і знову хочеться бачити суди біля власних ніг. Нова влада не проіснувала і півроку, а нова редакція Закону вже подана на розгляд Верховній Раді України.

Тому, поставлю лише кілька риторичних запитань. Цей закон забезпечує таку систему судоустрою, коли суд опиниться поруч із громадянином, швидко вирішить усі спори, а потім досягне оперативного та однозначного виконання судового рішення? Коли відповідь буде позитивною, усе стане на свої місця – я за такі новації. На жаль, зміст цього проекту закону, на мою думку, потребує удосконалення.

В більшості положення, які він містить, протистоять не тільки загальним принципам судочинства, а й Конституції України. Особливого зауваження викликає трактовка системи правосуддя. Стає прикро, що повноваження Верховного Суду не відповідають не тільки його назві, а й суду взагалі. Він практично позбавлений права розглядати справи. Дана структура має можливість це зробити тільки у тому випадку, коли до такого рішення прийде один із спеціалізованих судів. Проект порушує конституційне право громадянина звернутися зі скаргою на перегляд судового рішення до Верховного Суду. Як вищий судовий орган ВСУ повинен розглядати справи по першій інстанції, в тому числі й ті, які не знайшли правильного вирішення в суді нижчого рівня, а також справ стосовно суддів, слідчих, осіб, які займають у державі особливо відповідальне становище. ВСУ повинен бути єдиним судом, який здійснюватиме судовий нагляд за якістю розгляду справ судами всіх ланок. Як вищий судовий орган він повинен витребувати справу будь-якого суду на предмет перевірки законності судового рішення, змінити або скасувати його.

Верховний Суд повинен бути єдиною структурою по факту роз'яснень судової практики з конкретних справ. При цьому його пояснення повинні мати обов'язковий характер.

Проект передбачає і спірні, на мій погляд, положення. Зокрема, ліквідація господарських судів. Система судів особливої юрисдикції і цим вона відрізняється від загальних судів. По-друге, діяльність господарських судів передбачає Конституція.

А тому вважаю недоречним взагалі включення цієї норми в проект закону.

Чи бачите Ви недоліки у створеній нормативно-правовій базі, що стосується діяльності судів?

На мій погляд, незважаючи на те, що Закон України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» від 8 квітня 2014 р. вступив у законну силу, за змістом має серйозні порушення законодавства, а отже і Конституції України.

Хоча я є прибічником виконання законів, якими б вони не були, а тим більше, що судді зобов'язані виконувати їх положення тільки тому, що вони є саме Законом.

Та все ж таки я підтримую подання 76 народних депутатів України, які звернулися до Конституційного Суду України з приводу неконституційності окремих положень, закріплених у вищезазначеному законі.

Наведу деякі приклади:

1. Законом всупереч Конституції передбачено створення органу, який має повноваження, що віднесені до предмета відання Вищої ради юстиції та Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Тобто створення надзвичайного органу – Тимчасової спеціальної комісії (ТСК) з перевірки судів загальної юрисдикції, який не передбачений Конституцією, нікому не підпорядковується і перебирає на себе повноваження зазначених органів.

2. Положення ч. 1 ст. 6 Закону щодо права ТСК витребувати та одержувати необхідну інформацію від судових та правоохоронних органів суперечать статтям 8 та 19 Основного Закону.

3. Процедура формування складу ТСК не відповідає вимогам ст. 85 Конституції. Тобто ця стаття не передбачає таких повноважень, як призначення п'яти членів Тимчасової спеціальної комісії. Процедура формування та складу ТСК не відповідають також міжнародним стандартам у сфері функціонування судової влади і порушує гарантії незалежності суддів.

4. Положення закону, а саме ч. 2 ст. 6, щодо права ТСК ознайомлюватися із судовими справами, розгляд яких не закінчено, суперечать статтям 12, 22, 32 Конституції. Цей процес є втручанням у здійснення правосуддя. Відповідно до статті 131 Основного Закону такі дії можуть здійснюватися тільки судами апеляційної чи касаційної інстанції.

5. Викликає занепокоєння факт притягнення до колективної відповідальності членів ВРЮ та ВККС, що мав наслідком припинення їх повноважень (Прикінцеві положення), за відсутності умов для індивідуалізації відповідальності.

6. Суперечливими є норми Закону щодо обмеження членства у ВРЮ та ВККС, оскільки не відповідають статті 22, 24 та 64 Основного Закону, звужують зміст і обсяг існуючих прав

і свобод, порушують принцип правової рівності громадян.

7. Положення п. 9, розд. II Прикінцевих та Перехідних положень Закону стосовно застосування законів та інших правових актів у частині, що не суперечить Закону, не узгоджується з ч. 2 ст. 8 Конституції. Згідно з попереднім положенням Конституція має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на її основі та повинні відповідати їй. Фактично дії норм Закону прирівнюються до дії норм Основного Закону, що не узгоджується з нормами ст. 8 КУ, оскільки решту законів довелося б перевіряти на їх відповідність.

Але в цілому Закон я, як суддя у відставці, підтримую. Згоден, проблема є, і її необхідно вирішувати. Вважаю, причиною цього є недосконалість судової системи.

Інший фактор – втручання в діяльність суддів, інколи навіть злочинним шляхом. Серед суддів, як це не прикро, трапляються і не гідні високого звання особи. Закон України «Про очищення влади» стосується всіх систем державної влади, а не тільки судової. Цього чекають і громадяни України.

Вважаю, судова влада має самостійно, без зовнішнього втручання очиститись. Для цього у неї є можливості.

Як свічать дані роботи Тимчасової спеціальної комісії (за своєю квотою) перевірено близько 600 звернень щодо суддів, а на засіданні 24 вересня 2014 р. було ухвалено для передачі Вищій раді юстиції висновки стосовно порушення Присяги суддів.

Проте зараз держава проголосила курс на реформування судової системи в рамках Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Тому і зобов'язалась позбавитись структурних, а не персональних недоліків у діяльності судів.

Можна зробити висновок, що судова система України громіздка, малозрозуміла, а тому є недоступною для пересічного громадянина. Це не лише моя думка. Про це свідчать соціологічні дослідження міжнародних європейських інституцій. Наприклад, переважна більшість (70%) експертів упевнені, що оптимальною для України є 3-х ланкова система судоустрою (місцевий суд – апеляційний суд – Верховний Суд України).

Представникам судової влади повинні довіряти не тільки суб'єкти конкретного спору, а й суспільство в цілому. Для цього необхідним є те, щоб суддя дійсно був вільним від будь-якого впливу, тиску, а також від так званих «прихильників» судової влади. Від поведінки представника судової влади насамперед залежить і його незалежність. Це істина, яку суддя повинен пам'ятати завжди! І вже потім ми зможемо з гордістю звернутись до нього «Ваша честь».

10.10.2014 р.

ПРИВІЛЕЇ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АСОЦІАЦІЇ:

- спілкування та обмін досвідом з колегами, підтримка зв'язку з Alma mater;
- створення бази даних випускників та доступ до неї;
- вільний доступ до Університету та бібліотеки, користування бібліотечними ресурсами;
- можливість отримання онлайн-консультацій провідних спеціалістів Університету та їх участь у виїзних конференціях, тренінгах та семінарах;
- розміщення інформації про випускників у ЗМІ Університету та Асоціації;
- участь у конкурсах на кращого за професією;
- участь та організація конференцій, семінарів, майстер-класів спільно з науковцями Університету;
- участь у благодійних та соціально орієнтованих заходах;
- можливість опублікування наукових робіт у виданнях Асоціації та ін.

КОНТАКТИ:

Україна, 61024, м. Харків, вул. Пушкінська, 77, кім. 116, тел. 057 704-92-50

Булгаков Артур Олександрович – тел. 097 481-72-83, e-mail: aabulgakov@nulau.org

В'юник Максим Вікторович – тел. 099 210-01-61

Хань Олександр Олександрович – тел. 050 915-12-41

www.alumni.nulau.org

e-mail: alumni@nulau.org

<http://vk.com/club.almamater1804>

СПЛАТА ЧЛЕНСЬКОГО ВНЕСКУ:

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, ВГО АВНУ
ЄДРПОУ/ДРФО 38158352, Приватбанк, Харківська філія, МФО 351533, р/р 26004052314554
150 грн на рік

До уваги читачів!

Асоціація випускників завжди відкрита для співпраці з усіма представниками юридичної сфери, бажаними опублікувати свої статті у «Віснику Асоціації випускників Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого».

**Наукові статті, інтерв'ю з відомими діячами юридичної сфери, новини Асоціації, зустрічі випускників, корисна інформація, репортажі з визначних подій та багато іншого – все це на сторінках «Вісника Асоціації випускників Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого»!
Долучайтесь і Ви до створення нашого періодичного видання!**

**Більш детальну інформацію можете отримати
за тел. 097 481-72-83
e-mail: alumni@nulau.org**